

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul - Valeriu Doagă
Judecătorii – Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu,
Galina Stratulat, Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Iațenco Mihail,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Iațenco Elena
împotriva lui Iațenco Mihail cu privire la stabilirea faptului de trai în apartament,
încasarea sumei datorate
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2016

c o n s t a t ă :

La 10 februarie 2015 Iațenco Elena a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Iațenco Mihail cu privire la stabilirea faptului de trai în apartament și
încasarea sumei datorate.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la data de 30 mai 1997 a
înregistrat căsătoria cu Iațenco Mihail. Prin hotărârea judecătorei Bălți din 14 iulie 2010
căsătoria a fost desfăcută, iar începînd cu 13 octombrie 2010, împreună cu copilul minor
Iațenco Andrei a trecut cu traiul la gazdă, deoarece Iațenco Mihail avea un
comportament agresiv față de dînsa și copilul minor. Ulterior, din motivul că nu
dispunea de mijloace financiare pentru achitarea chiriei, a trecut cu traiul la mama sa.

Susține că, în perioada dată a locuit doar Iațenco Mihail în apartamentul nr.20 din
str. Bulgară nr. 75, mun. Bălți, fapt confirmat prin hotărârea judecătorei Bălți din 05
februarie 2013 în cauza civilă SA „Cet-Nord” împotriva lui Iațenco Mihail cu privire la
încasarea datoriei, în care s-a constatat că Iațenco Elena nu locuiește în apartament din
anul 2010, considerînd necesar încasarea sumelor pentru furnizarea energiei termice
doar de la Iațenco Mihail, care locuia de unul singur în apartamentul nr.20 din str.
Bulgară nr. 75, mun. Bălți.

Menționează că, la data de 15 septembrie 2014, prin procesul-verbal de evacuare
din aceeași dată, întocmit de executorul judecătoresc Gușan Nicolae, a avut loc
evacuarea forțată a lui Iațenco Mihail din apartamentul nr. 20 din str. Bulgară nr. 75,
mun. Bălți în baza deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014, prin care s-a
constatat că Iațenco Elena nu locuia în apartamentul nr. 20 din str. Bulgară nr. 75, mun.
Bălți, în acest apartament locuia de unul singur pîrîtul Iațenco Mihail.

Relevă că în perioada cît pîrîtul Iațenco Mihail a locuit de unul singur, a acumulat

datorii la serviciile comunale, în sumă totală de 18934,97 de lei.

Solicită stabilirea faptului că Iațenco Mihail a locuit de unul singur în apartamentul nr.20 din str. Bulgară nr. 75, mun. Bălți în perioada 13 octombrie 2010 pînă la 15 septembrie 2014, inclusiv, încasarea de la Iațenco Mihail în folosul lui Iațenco Elena a sumei de 18934,97 de lei, restanța pentru serviciile comunale neachitate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 06 august 2015 s-a admis acțiunea, s-a constatat faptul că Iațenco Mihail a locuit de unul singur în perioada 13 octombrie 2010 pînă la 15 septembrie 2014, în apartamentul nr.20 din str. Bulgară nr. 75, mun. Bălți, s-a încasat de la Iațenco Mihail în beneficiul lui Iațenco Elena suma datoriei de 18934,97 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 766,5 de lei.

Prima instanță a reținut că, prin hotărîrea irevocabilă a Judecătorei Bălți din 23 noiembrie 2013 s-a stabilit faptul că, deși Elena Iațenco deținea 2/3 din bunul imobil a apartamentului nr.20 din str. Bulgară nr. 75, mun. Bălți, aceasta nu a locuit în el și nu s-a folosit de dreptul de proprietate, fiind nevoită să locuiască la mama acesteia împreună cu copilul minor, iar Iațenco Mihail a acumulat datoria pentru serviciile comunale în sumă totală de 18934,97 lei, reieșind din facturile eliberate de furnizorii serviciilor comunale.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2016 s-a respins apelul declarat de Iațenco Mihail și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La data de 24 martie 2016 Iațenco Mihail a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2016 solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor instanțelor de judecată cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele de judecată au interpretat în mod eronat consecințele legale ale unei hotărîri definitive, fiind pusă la baza hotărîrii atacate, iar apartamentul cît timp a fost în litigiu nu era folosit de nimeni și nu locuia în el.

Susține că, unicul argument al instanțelor inferioare precum că recurentul a locuit în apartament este contractul de prestare a serviciilor de internet care a fost încheiat din numele său, însă nu s-a folosit de acestea, nu le-a achitat, contractul fiind reziliat în 2011.

Motivează că, în perioada septembrie 2010 – mai 2015, în apartament nu s-a consumat apă, iar chitanțele cu datorii expediate pe adresa sa, nu dovedesc faptul că anume el a locuit în apartament.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Iațenco Mihail urmează a fi admis, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii înaintate de Iațenco Elena din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Materialele pricinii atestă că, în baza hotărîrii Judecătorei Bălți din 23 noiembrie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014 s-a încetat dreptul de proprietate a 1/3 cotă-parte a apartamentului nr. 20 amplasat în mun. Bălți, str. Bulgară 75 după Mihail Iațenco, s-a atribuit în întregime bunul imobil Elenei Iațenco, cu înscrierea ulterioară în registrul bunurilor imobile, s-a evacuat Mihail Iațenco din apartamentul nr. 20 din mun. Bălți, str. Bulgară 75, s-a instalat Elena Iațenco și fiul minor Andrei Iațenco în apartamentul nr. 20 din mun. Bălți, str. Bulgară 75. (f.d. 17-19, 24-26).

Colegiul reține că, conform procesului-verbal de evacuare întocmit de executorul judecătoresc, Nicolae Gușan, la 15 septembrie 2014, Mihail Iațenco a fost evacuat din apartamentul nr. 20, mun. Bălți, str. Bulgară 75, fiind instalată în imobil Elena Iațenco și fiul minor Andrei Iațenco.

Potrivit informației nr.13/246-08 din 27 ianuarie 2015, eliberată de Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” (în continuare ÎM „GLC Bălți”) datoria pentru deservirea tehnică a caselor de locuit și deservirea tehnică a rețelelor de apă rece și canalizare, în perioada 01 mai 2011 – 01 septembrie 2014, constituie suma de 3951,03 lei (f.d.11-12).

Totodată, materialele cauzei denotă că, în baza adeverinței nr.1 din 15 ianuarie 2015, eliberată de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord” (în continuare – SA „Cet-Nord”) pe numele Elenei Iațenco, datoria pentru energia termică în luna octombrie 2014, constituia suma de 14428,26 de lei (f.d.46), iar potrivit comunicării Întreprinderii Municipale Regia „Apă-Canal-Bălți” (în continuare – ÎM Regia „Apă-Canal-Bălți”) nr. 1039 din 10 iunie 2015, E. Iațenco nu a transmis indicațiile apometrului și nu a achitat nici o sumă în contul întreprinderii, fiind anexată și starea contului personal la adresa str. Bulgară 75, ap.20 (f.d.56-58).

La fel, instanța de recurs reține că, conform răspunsului SC „StarNet Soluții” SRL ultima plată pentru serviciile internet din partea lui Iațenco Mihail au parvenit pe data de 31 ianuarie 2012, iar urmarea neachitării conturilor generate timp de câteva luni, contractul a fost reziliat unilateral la data de 01 iulie 2012 (f.d.96-97).

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de recurs menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitriar

juducătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre juducătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2016 și hotărârea Judecătoriei Bălți din 06 august 2015 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară.

Colegiul reține că, aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele inferioare, se datorează faptului că, plata pentru deservirea tehnică a caselor de locuit și deservirea tehnică a rețelelor de apă rece și canalizare, pentru energia termică, pentru serviciile internet nu stabilesc faptul de trai a persoanei în apartament, însă determină un raport juridic între consumator și prestator, or stabilirea faptului de trai a persoanei în apartament are mijloace de probă cu privire la posesia și folosința unui imobil. Respectiv, plata pentru deservirea tehnică a caselor de locuit și deservirea tehnică a rețelelor de apă rece și canalizare este un proces continuu menit să asigure integritatea blocului locativ, totodată de serviciile date beneficiază toți locatarii acestuia, iar prezumția instituită în acest sens nu poate fi răsturnată prin faptul că într-o anumită perioadă de timp locatarul nu a posedat apartamentul invocat în litigiu.

În acest sens, Colegiul reține că, conform pct.6 din Anexa nr. 4 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apa, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, locatarii care lipsesc din apartamente/încăperile locuibile în cămine nu sînt scutiți de plata chiriei, plata pentru deservirea tehnică a blocului locativ și încălzirea centralizată, iar cei din apartamentele/încăperile locuibile în cămine privatizate - și de achitarea cheltuielilor pentru reparația blocului locativ, iar pct. 4 din același Regulament, prevede că, dacă în apartamentele/încăperile locuibile în cămine există aparate de evidență a serviciilor prestate, plata se efectuează conform indicațiilor acestora.

Mai mult, instanțele inferioare trec cu vederea că, în perioada octombrie 2010 – decembrie 2014, în apartamentul nr. 20 de pe adresa str. Bulgară 75, mun. Bălți nu s-a consumat apă, contractul pentru serviciile internet nr.4630/2 din 27 septembrie 2010 a fost reziliat la data de 01 iulie 2012 în urma neachitării a conturilor generate a câteva luni, (f.d. 53-55) circumstanțe pertinente și veridice ce atestă că în apartamentul respectiv nu a locuit Iațenco Mihail.

În altă ordine de idei, în baza hotărîrii Judecătoriei Bălți din 26 noiembrie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2014, (f.d. 17-19, 24-26) s-a constatat că Iațenco Mihail de facto nu locuiește în apartamentul în cauză, fapt confirmat înseși de el în ședința de judecată, or art. 123 alin.(2) din Codul de procedură

civilă prevede că, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Colegiul menționează că, prima instanță a dispus încasarea de la Iațenco Mihail în beneficiul Elenei Iațenco suma datoriei de 18934,97 de lei, însă suma respectivă nu constituie un raport material litigios dintre Iațenco Mihail și Iațenco Elena, or încasarea datoriilor pentru serviciile comunale *a priori* achitării lor, nu poate constitui temei de solicitare a încasării de la coproprietar în beneficiul său a sumei datorate.

Totodată, Colegiul reține că, conform art.349 din Codul civil instituie regula că, coproprietarii vor împărți beneficiile și vor suporta sarcinile proprietății comune pe cote-părți proporțional cotei lor părți. Deci, încasarea sumei totale datorate pentru serviciile comunale de la un coproprietar în beneficiul altuia nu poate avea loc, or fiecare din coproprietarii unei proprietăți comune pe cote-părți are obligația de a participa la efectuarea plății impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii, precum și la acoperirea cheltuielilor pentru întreținerea și păstrarea bunurilor comune. Aceste cheltuieli sunt proporționale cotelor-părți ce aparțin fiecărui coproprietar.

Reieșind din cele reflectate supra, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că, instanțele inferioare au apreciat arbitrar probelor, ceea ce în fond au dat o soluție greșită, iar argumentele invocate de recurent în cererea de recurs în acest sens sunt fondate.

Colegiul notează că, apelul este o cale de atac devolutivă de fapt și de drept care conferă instanței de judecată investită cu soluționarea apelului, pe lângă competența verificării legalității și temeiniciei hotărîrii atacate, să pronunțe o nouă hotărîre în baza aprecierii probatoriului potrivit rigorilor prevăzute la art.130 din Codul de procedură civilă, în cazurile în care argumentele invocate de titularul căii de atac sunt pe deplin justificate.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că, instanța de apel la adoptarea actului de dispoziție recurat a omis să efectueze o analiză amplă a probelor anexate la materialele cauzei pentru constatarea circumstanțelor importante ale pricinii, determinarea obiectului probațiunii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt neîntemeiate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Iațenco Mihail, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii înaintate de Iațenco Elena împotriva lui Iațenco Mihail ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Iațenco Mihail.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2016 și hotărîrea Judecătoriei Bălți din 06 august 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată

înaintată de Iațenco Elena împotriva lui Iațenco Mihail cu privire la stabilirea faptului de trai în apartament și încasarea sumei datorate cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

Se respinge acțiunea înaintată de Iațenco Elena împotriva lui Iațenco Mihail cu privire la stabilirea faptului de trai în apartament, încasarea de la Iațenco Mihail în beneficiul lui Iațenco Elena a sumei datorate, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală